

νων σταυρῶν, τὸ κέντρον ἐκάστου τῶν ὁποίων τονίζεται ὑπὸ λευκῆς ψηφίδος, μεγαλυτέρων ἢ αἱ ἄλλαι διαστάσεων.

Δι' ὁμοίου κοσμήματος ἐκαλύπτοντο ἀναμφιβόλως καὶ αἱ τέσσαρες ἀκμαὶ τοῦ σταυροθολίου, τοῦ ὁποίου ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια ἦτο ἐπεστρωμένη διὰ χρυσῶν ψηφίδων. Αἱ τέσσαρες αὗται κεκοσμημένοι ταινίαι συνήντων εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σταυροθολίου τὴν ἀπολεσθεῖσαν νῦν παράστασιν τῆς Ἑτοιμασίας τοῦ Θρόνου. Ἰδέαν τινὰ τῆς ὅλης διακοσμητικῆς ἐντυπώσεως, ἣν παρουσίαζεν ἡ διάταξις αὕτη, δύναται νὰ δώσῃ τὸ σταυροθόλιον τῆς Προθέσεως (εἰκ. 7), ὅπου βεβαίως ἡ διακόσμησις εἶναι ἀπλουστερά, ἀντὶ δὲ τῆς ἐν τῇ κορυφῇ παραστάσεως τῆς Ἑτοιμασίας ὑπάρχει ἀστὴρ ἐντὸς κύκλου.

Α. ΞΥΓΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΥΠΟ Ν. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Α'. ΑΤΡΑΞ Η ΑΡΓΟΥΡΑ(·)

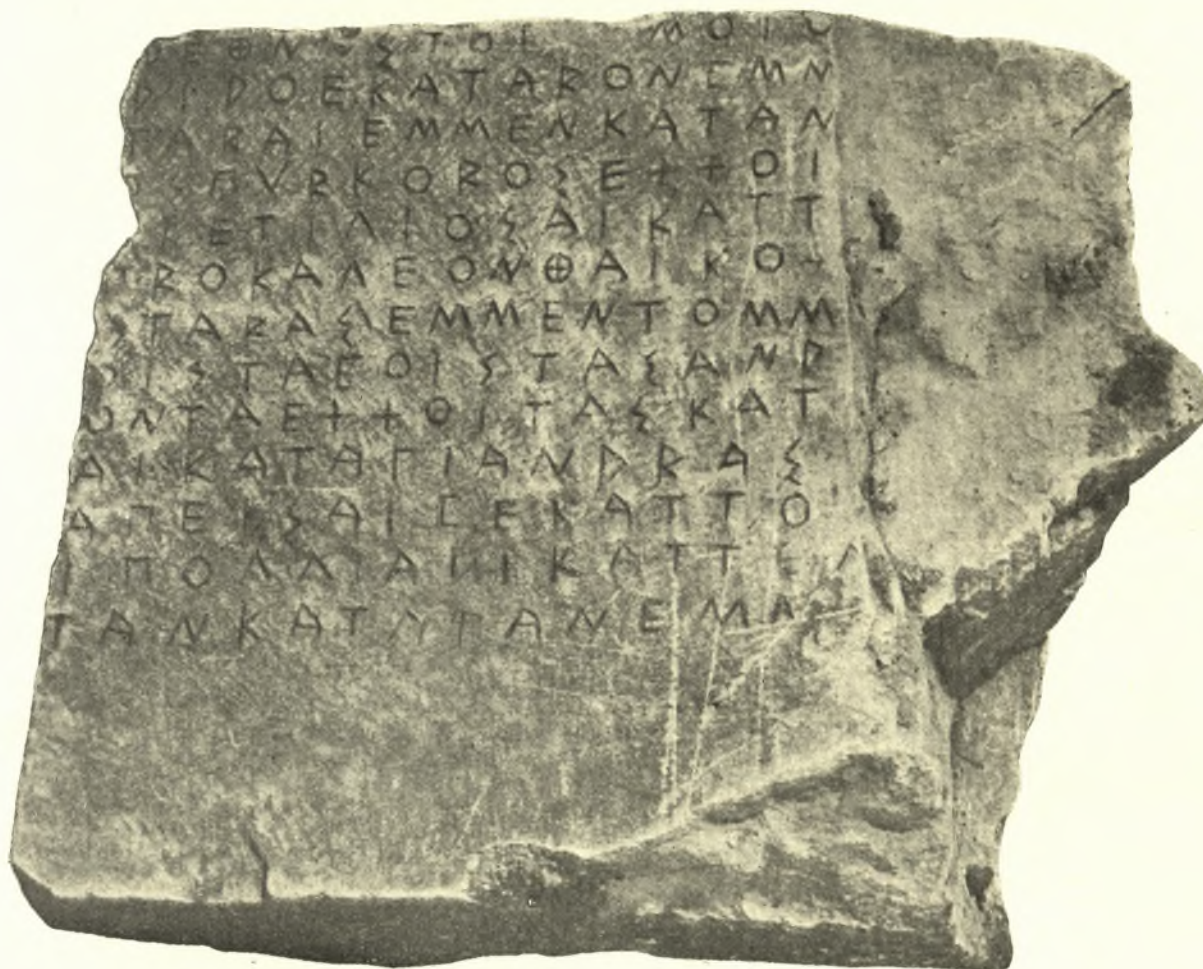
Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1933 ἐν Παλαιᾷ Γουνίτῃ τῆς Θεσσαλίας παρὰ τὸν Πηνειὸν ἐν τῷ νέῳ συνοικισμῷ ὁ χωρικὸς Ἀπόστολος Κουρδᾶς ἐργαζόμενος ἐν τῷ κτήματι αὐτοῦ, ἐν τῇ θέσει «Καστανιᾶ», ἀνεῦρε βάσιν λευκοῦ λίθου, ἀποκλίνοντος εἰς τὸ φαῖον, τετράγωνον περίπου, ἐντελῆ μὲν κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς, ἄνω, κάτω καὶ ἀριστερά, ἀποκεκρουμένην δὲ δεξιά, ἔχουσαν ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψεως ἀρχαϊκὴν ἐπιγραφὴν ἐκ 13 στίχων στοιχηδὸν γεγραμμένων. Ἡ βάσις αὕτη ἔχει ὕψ. 0,74, πλ. 0,60 καὶ πᾶχ. 0,42, ὕψ. δὲ γραμμάτων 0,02—0,025. Ἀπόστασις γραμ. 0,02—0,025, διάστιχον 0,01. Ἐπομένως ὁ λίθος ἦτο μᾶλλον ὀρθογώνιος καὶ ὀπισθεν ἀποκεκρουμένος.

Ὁ γραμματεὺς τῶν Κοινοτήτων Γουνίτῃς καὶ Θωμαῖ ἰδὼν τὴν ἐπιγραφὴν καὶ θελήσας νὰ ἀντιγράψῃ αὐτὴν παρεμόρφωσε τὸ γράμμα σῖγμα διὰ μολυβδίδος, τὸ ὁποῖον ἐνῶ ἦτο τρισκελές, ζ, κατέστησεν αὐτὸ τετρασκελές ζ, προσθέσας καὶ τετάρτην γραμμὴν κάτω. Οὕτω δὲ ἐν τῇ δημοσιευομένῃ ἐνταῦθα φωτογραφικῇ εἰκόνι παρεστάθη τὸ σῖγμα τετρασκελές ζ, ἐνῶ ἐπὶ τοῦ λίθου εἶναι τρισκελές ζ. Τοῦτου δ' ἕνεκα δημοσιεύομεν καὶ πανομοιότυπον πιστὸν ἀντίγραφον τῆς ἐπιγραφῆς. Ἐπίσης παρεμόρφωσε καὶ τὸ γράμμα Τ εἰς Κ τοῦ 6ου στίχου ΤΟ εἰς ΚΟ.

Ἡ ἐνεπίγραφος αὕτη βάσις ἐκομίσθη εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν Λαρίσης.

⊕	Ε	⊕	Λ	ς	Τ	Ο	Ι	.	.	Μ	Ο	Ι	Ο
▷	Ι	▷	Ο	Ε	Κ	Α	Τ	Α	Ρ	Ο	Λ	Ε	Μ
Τ	Α	Ρ	Α	Ι	Ε	Μ	Μ	Ε	Ν	Κ	Α	Τ	Α
Ο	ς	Π	Υ	Ρ	Κ	Ο	Ρ	Ο	ς	Ε	+	+	Ο
.	Ι	Ε	Τ	Ι	Λ	Ι	Ο	ς	Α	Ι	Κ	Α	Τ
Π	Ρ	Ο	Κ	Α	Λ	Ε	Ο	Ν	⊕	Α	Ι	Ι	Ο
Λ	Τ	Α	Ρ	Α	ς	Ε	Μ	Μ	Ε	Ν	Τ	Ο	Μ
Ο	Ι	ς	Τ	Α	Γ	Ο	Ι	ς	Τ	Α	ς	Α	Ν
Ο	Λ	Τ	Α	Ε	+	+	Ο	Ι	Τ	Α	ς	Κ	Α
Α	Ι	Κ	Α	Τ	Α	Γ	Ι	Α	Λ	▷	Ρ	Α	ς

Α Π Ρ Ε Ι Σ Α Ι Ε Κ Α Τ Τ Ο
 Ι Ρ Ο Λ Λ Ι Α Δ Ι Κ Α Τ Τ Ε Λ
 Τ Α Ν Κ Α Τ Λ Ρ Α Ν Ε Μ Λ

Εἰκ. 1. Ἀρχαϊκὴ ἐπιγραφὴ ἐξ Ἄτραγος (Θεσσαλίας) (Μοναστήριον Λαοῖσης).

Θ ε θ [μ] [δ] σ τ ο ἰ [δ ά] μ ο ι ο
 δ ι δ ο ε κ α τ α ρ ο ν ε μ μ [ε ν ----- ε ν κ α-]
 τ ά ρ α ι ε μ μ ε ν κ α τ α μ;
 ο σ π υ ρ κ ό ρ ο σ ε ξ ξ ο ι
 5 . ι ε τ ι λ ι ο σ α ι κ α τ τ
 [π] ρ ο κ α λ έ ο ν θ α ι [τ;] ο [ξ;] ----- [κ-]
 [α] τ ά ρ α σ ε μ μ ε ν τ ο μ μ [έ ν; ----- τ-]
 ο ἰ σ τ α γ ο ἰ σ τ ά σ ά ν δ
 ο ν τ α ε ξ ξ ο ι τ ά σ κ α τ [ά ρ α σ -----]
 10 α ι κ α τ ά γ ι ά ν δ ρ α σ
 ά π ε ἰ σ α ι F ε κ α τ τ ό [ν* τ ā ι Ἄ θ ά ν α ι τ ā-]
 ι Π ο λ λ ι ά δ ι κ α τ τ ε [μ; ἦ ν; -----]
 τ ά ν κ α τ [ά] ρ α ν ε μ [μ ε ν.]

Τὰ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου εἶναι 18 τὰ ἑξῆς:

Α, Γ, Δ, Ε, Ζ, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ψ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ. Ἐλλείπουν δὲ τὰ Β, Η, Φ, φ καὶ Ψ.

Τὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς εἶναι βαθέα καὶ εὐανάγνωστα, ἐκτὸς ἐλαχίστων, ὄντων ἀποτετριμμένων ἐκ τοῦ χρόνου, ἀλλ' εὐδιακρίτων.

Ἐκ τῶν τριῶν πλευρῶν τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας τοῦ λίθου οὐδὲν γράμμα ἐλλείπει, πλὴν ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ τοῦ Ο ἐν τῇ λέξει ΘΕΘΜ[Ο]Σ καὶ μετὰ τὸ ΤΟΙ ἐλλείπουν δύο γράμματα ἐν τῷ μέσῳ τῆς λέξεως [ΔΑ]ΜΟΙΟ... ἐξ ἀποκρούσεως τοῦ λίθου καὶ ἐν γράμμα ἐν ἀρχῇ τοῦ 5^{ου} στίχου ἐξ ἀποκρούσεως τοῦ λίθου. Μόνον δὲ ὁ λίθος εἶναι τεθραυσμένος σχεδὸν κατὰ τὸ μέσον δεξιὰ καὶ ἐλλείπει ὅλον τὸ τμήμα τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς καὶ οἱ στίχοι εἶναι ἐλλιπεῖς δεξιὰ, οὕτως ὥστε δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς πόσα γράμματα ἐλλείπουν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι στοιχηδὸν γεγραμμένη, ἐκ τῶν στίχων 11 καὶ 12 καταφαίνεται ὅτι ἐλλείπουν περισσότερα τῶν δώδεκα γραμμάτων ἐπομένως σχεδὸν ἐλλείπει τὸ ἡμισυ τῆς ἐπιγραφῆς. Συνεπῶς δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι ἕκαστος στίχος θὰ περιεῖχε 33 μὲν γράμματα ἐὰν μετὰ τὸ Φεκαττὸ[ν] ὑπῆρχεν ἡ λέξις *δραχμάς*, 29 δὲ γράμματα ἐὰν ὑπῆρχεν ἡ λέξις *μνάς*. Οὕτως ἔχομεν:

Στίχ. 11. «ἀπεισαι Φεκαττὸ[ν]* —ταῖ Ἀθάναι τᾶ- |

Στίχ. 12. ι Πολλιὰδι κατε[μ ἡ-ν . . . .] (Ὁ ἀστερίσκος ἐτέθη δηλωτικὸς τοῦ νομίσματος.

Ἐν τῇ ἀρχαϊκῇ ταύτῃ ἐπιγραφῇ ἔχομεν ἓνα *θεθμόν*—*θεσμὸν* ὅμοιον μὲ τὸν *Δοκριὸν τεθμόν* (θεσμὸν) ἐπὶ χαλκῆς πλακὸς δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Παπαδάκι ἐν ΑΕ 1924 σ. 119 καὶ ἐ. πίν. 3· ἀλλ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ τὸ πρῶτον δασὺ Θ δὲν ἐτρόπη εἰς ψιλὸν Γ, ὡς ἐν ἐκείνῃ. Ἐχομεν δὲ ἐνταῦθα ἓνα τύπον κατάρας κατὰ τινος ἢ κατὰ τινων. Ἐὰν ἐν τῷ 2^ῳ στίχῳ τὸ ῥῆμα *διδῶ* ἀναγνώσωμεν οὕτω, τότε τὴν λέξιν *ἐκάταρον* πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν ὡς ἀντωνυμίαν ἀντὶ *ἐκάτερον*· ἐὰν δὲ τὸ ῥῆμα εἶναι *διδόε*, τότε τὸ *κάταρον* δεόν νὰ ἦναι ἐπίθετον συνώνυμον τῷ *κατάρᾳ*, οἷον ἐπικατάρᾳ *εἶναι*. Ἀλλ' ἡ λέξις *κάταρος* δὲν ὑπάρχει ἐν τοῖς λεξικοῖς. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον δὲν γνωρίζομεν τί περιείχετο δεξιὰ, μεθ' ἧ εἶποντο [ἐν κα-] | *τάραι* ἐν ἀρχῇ τοῦ 3^{ου} στίχου δὲν δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν τὸν στίχον καὶ ἐξηγήσωμεν τὴν λέξιν ταύτην.

Ἡ λέξις *κατάρᾳ* (= ἡ κακὴ ἀρά, ἡ κατὰ τινος ἀρά) εἶναι συνήθης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι (Ἡρόδ. 1. 165)· ἀντίθετον δὲ εἶναι «*ἀρῆν ἐποιήσαντο*» (Ἡρόδ. 6. 63)· «*ἐποιήσαντο νόμον καὶ κατάρην μὴ θρέψαι κόμην . . . μηδένα*» (Ἡρόδ. 6. 62. πρβ. καὶ 4. 30: «*ἐκ κατάρης τευ*»—ἐνεκα κατάρας τινός). Καὶ παρ' Εὐριπίδῃ (Ἑκαβ. 944), Πλάτωνι (Ἀλκιβ. 2. 144, 13 κλπ.): «*κατάρᾳ τινί, ἀλλ' οὐκ εὐχῆ ὅμοιον*» κλπ.

Κατὰ ταῦτα δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ ἡ λέξις *κατάρᾳ* ἀπαντῶσα τετρακίς (στίχ. 2—3, στίχ. 6—7, στίχ. 9 καὶ στίχ. 13) δηλοῖ ὅτι πρόκειται περὶ κατάρας κατὰ τινος ἢ κατὰ τινων διὸ καὶ τὸ ῥῆμα *ἔξοι* δις ἀπαντῶν (στίχ. 4 καὶ 9) ἐτέθη κατ' εὐκτικὴν.

Στίχ. 1. ΘΕΘΜΟΣΤΟΙ . . ΜΟΙΟ . . . Ἡ ἀνάγνωσις εἶναι ἀσφαλῆς, διότι οὐδὲν γράμμα ἐλλείπει ἀριστερά, ἀλλὰ μόνον τὸ Θ εἶναι ἐλαφρῶς ἀποκεκρουμένον ἀριστερά, εὐδιάκριτον ὅμως καλῶς καὶ τὸ Ο τῆς λέξεως ταύτης ἀμυδρόν. Μετὰ τὸ ΤΟΙ ἐλλείπουν δύο γράμματα καὶ ἔπεται ΜΟΙΟ μεθ' ὃ εἶναι ἀποκεκρουμένος ὁ λίθος. Συμπληροῦμεν λοιπὸν Θεθ[μὸς] τοῖ [δᾶ]μοι ἢ τοῖ δάμοιο;

Στίχ. 3. ΚΑΤΑΝ. . . . Ἴσως συμπληρωτέον ν[όμον;].

Στίχ. 4. ΟΣ ΠΥΡΚΟΡΟΣ. Ἡ κατάληξις ΟΣ ἴσως εἶναι ὀνόματος. ΠΥΡΚΟΡΟΣ = πυρκόρος, κατὰ τὸ νεωκόρος, ὃ ἔχων τὴν φροντίδα τοῦ ἱεροῦ πυρός. Ἡ λέξις πυρκόρος δὲν ἀπαντᾷ ἐν τοῖς Λεξικοῖς· τὸναντίον δὲ εὐρίσκομεν τὴν λέξιν πυρκόος (-ον) ἐκ τοῦ κοέω = νοῶ, παρατηρῶ, ἀκούω· πυρκόος ὃ προσέχων εἰς τὰ τῶν θυσιῶν (ἐν Δελφοῖς), ὅπως ἐξ αὐτῶν μαντεύση τὸ μέλλον (Ἡσύχιος)· ὄθεν οἱ Δελφοὶ (κάτοικοι) ἐκαλοῦντο πυρκόοι (πρβ. θυοσκός, Πλούταρχος 2.406 F). Καθ' Ἡσύχιον «πυρκόοι ὑπὸ Δελφῶν ἱερεῖς δι' ἐμπύρων μαντευόμενοι». Ἄλλ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ φέρεται καθαρῶς ΠΥΡΚΟΡΟΣ = πυρκόρος. Τίνα δὲ σημασίαν ἔχει ἐνταῦθα ἡ λέξις ἀγνοοῦμεν. Μετὰ δὲ τὴν λέξιν πυρκόρος ἔπεται Ε + + ΟΙ = ἔξξοι κατ' εὐκτικὴν μέλλοντος μετὰ διπλασιασμοῦ τοῦ ξ, ὡς ἐν τῇ ἀρχαϊκῇ ἐπιγραφῇ ἐπὶ χαλκοῦ ἐλάσματος τοῦ Θητωνίου τῆς Θεσσαλίας, ἐνθα φέρεται ἐξξανακάδων (IG IX², 257⁸⁻⁹). Περὶ δὲ τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ ξ πρβ. Fohlen Untersuchungen zum thessalischen Dialekte, 1910, σελ. 63.— Ἐπίσης πρβ. Ν. Παπαδάκις ΑΕ 1924, 119 στίχ. 7 δόξξαν στίχ. 15 ἐξξόλειαν· σ. 121 σημ. 1.

Στίχ. 5. ΝΙΕΤΙΛΙΟΣΑΙΚΑΤΤ. . . . Ἡ πρώτη λέξις εἶναι ἀτελής, διότι ἐλλείπει ἐν ἀρχῇ ἐν γράμμα, οὗ ὑπελείφθη μία μικρὰ κεραία. Ἐπίσης καὶ ἐν τέλει ὁ στίχος εἶναι ἐλλιπής, ὡς πάντες οἱ στίχοι δεξιά.

Στίχ. 6. ΠΡΟΚΑΛΕΟΝΘΑΙ = [π]ροκαλέονθαι = προκαλοῦνται. Ἐν τῇ Θεσσαλικῇ διαλέκτῳ ἡ κατάληξις τοῦ τρίτου ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ προσώπου τῶν ῥημάτων — ντι, — ντο, καὶ — νται εἶναι — νθι, — νθο καὶ νθαι, ὡς ὑπάρχονθι = ὑπάρχουσι (τὰ λοιπὰ ὅσα ὑπάρχονθι. IG IX², 258¹⁰. Fohlen, ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 57)· βέλλονθιν = βούλωνται (IG IX², 513⁷. — Fohlen, ὡς ἄνω σελ. 59)· ἐγένονθο = ἐγένοντο (IG IX², 517¹². Fohlen ὡς ἄνω σελ. 62: ἀτ τὰς πρεσβείας ἐγένονθο). Προκαλέονθαι (στίχ. 6) = προκαλοῦνται. Μετὰ δὲ τὸ προκαλέονθαι ἔπεται Ἰ Ο. Ὁ γραμματεὺς τῆς κοινότητος ἔγραψε διὰ μολυβδίδος ἐπὶ τοῦ λίθου Κ καὶ οὕτω φέρεται ἐν τῇ φωτογραφικῇ εἰκόνι. Μετ' ἐπισταμένην ὅμως ἐξέτασιν βραδύτερον ἐπὶ τοῦ λίθου, εἶδομεν ὅτι ἄνω τοῦ Ι εἶναι κτύπημα τοῦ λίθου, ὑποθέτομεν δὲ ὅτι εἶναι Τ, ἵνα ᾗ ΤΟ.

Στίχ. 7. [Κ] | ΑΤΑΡΑΣ. Τὸ Κ ᾗτο εἰς τὸ τέλος τοῦ 6^{ου} στίχου. ΤΟΜΜ. . . . Ἴσως συμπληρωτέον τόμμ[έν] ἢ τόμμ[ά] = τὸ ἦ τὸν μέν, τὸ ἦ τὸν δέ. Περὶ τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ μ πρβ. Fohlen, ὡς ἄνω σελ. 31 καὶ IG IX² 427: μναμμεῖον.

Στίχ. 8. [Τ] | ΟΙΣΤΑΓΟΙΣΤΑΣΑΝΔ. . . . Τὸ Τ τοῦ ἄρθρου ᾗτο εἰς τὸ τέλος τοῦ 7^{ου} στίχου. ΤΑΣ ΑΝΔ. . . δὲν δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν τὴν λέξιν διότι ὁ λίθος εἶναι ἀποκεκρουμένος.

Στίχ. 9. ΟΝΤΑΕ + + ΟΙΤΑΣΚΑΤ [άρας]. Ἡ λέξις οντα ἴσως εἶναι μετοχὴ τοῦ εἶμι ἢ κατάληξις μετοχῆς. Περὶ δὲ τοῦ ἐξξοι ἰδὲ ἀνωτέρω στίχ. 4 (πρβ. IG IX², 257⁸⁻⁹. Fohlen, ὡς ἄνω σελ. 63 καὶ Ν. Παπαδάκις ΑΕ 1924, 119 στίχ. 7, 120 στίχ. 15 καὶ 121 σημ. 1).

Στίχ. 10. ΑΙΚΑΤΑΓΙΑΝΔΡΑΣ. . . . Ἡ λέξις γιάνδρας εἶναι ἄγνωστος. Ἡ ἀνάγνωσις βεβαιούται.

Στίχ. 11. ΑΠΕΪΣΑΙ = ἀπειῖσαι = ἀποτίσαι. Ἡ λέξις εἶναι γνωστὴ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν. Ἀπειῖσαι κατ' ἰωνικὸν τύπον. Εὐρηται καὶ ἀππειῖσαι διὰ διπλασιασμοῦ τοῦ π. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ πρῶτον ἐν τῇ βουστροφηδὸν ἀρχαϊκῇ ἐπιγραφῇ τῆς ἐν Μαγνησίᾳ Κορόπης ἀπῖσαι ἢ ΑΠΛΙΣΑΙ, ἀλλὰ πράγματι εἶναι ἀππειῖσαι, διότι ὁ χαρακτὴς ἔλαθε νὰ γράψῃ τὸ δεύτερον π καὶ προσέ-

θηκεν αὐτὸ ἔπειτα κάτωθι τοῦ πρώτου π ἀνεστραμμένον, οἶον □, ἵνα ἡ λέξις ἀπῖσαι (πρβ. Δελτίον Φ. Ε. Ὅθρυος, Ε', 1903, σ. 33 ἀριθ. 4, ἔνθα τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθη, καὶ IG IX², 1202, στίχ. 5) δεύτερον ἐν τῇ ἀρχαϊκῇ ἐπιγραφῇ Φαλάννης φέρεται: ἀππε[ῖσαι] (IG IX², 1226)· τρίτον ἐν ἑτέρᾳ ἐπιγραφῇ Φαλάννης ἀπίτου (IG IX², 1229²¹) καὶ ἀππεισάτου (IG IX², 1229²⁷).

Στίχ. 11. ΓΕΚΑΤΤΟ(Ν) = *Γεκαττό[ν]*. Παρατηροῦμεν ὅτι διπλασιάζεται τὸ Τ, ὡς καὶ ἐν στίχῳ 5^φ: καττ... καὶ στίχῳ 12^φ: καττεμ (ἢ ν)... (περὶ τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ Τ πρβ. Fohlen, ὡς ἄνω). Τὸ εἶδος τοῦ νομίσματος ἐλλείπει ἐξ ἀποκρούσεως. Ἴσως συμπληρωτέον: «ἀπῖσαι *Γεκαττό[ν]* [δραχμᾶς; ἢ μναῖς;].

Στίχ. 12. ΙΠΟΛΛΙΑΔΙΚΑΙΤΕΝ... Ἐκ τοῦ 12^{ου} στίχου δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν τὸ τέλος τοῦ 11^{ου} στίχου. Μετὰ τὸ εἶδος τοῦ νομίσματος (μναῖς ἢ δραχμᾶς) εἶπετο ΤΑΙΑΘΑ-ΝΑΙΤΑ | ΙΠΟΛΛΙΑΔΙ ἐν ἀρχῇ τοῦ 12^{ου} στίχου ἦτοι: ἀπῖσαι *Γεκαττό[ν]* δραχμᾶς (ἢ μναῖς;) τᾷ Ἀθάναι τᾷ/ι Πολλιάδι. Μετὰ δὲ τὴν λέξιν Πολλιάδι ἔπεται: ΚΑΙΤΕΝ... Τοῦ Α τῆς λέξεως ΚΑΙ ἡ μεσαία γραμμὴ δὲν φαίνεται οὔτε ἐπὶ τοῦ ἐκτύμματος, οὔτ' ἐπὶ τοῦ λίθου ἔνεκα ἀποτριβῆς τοῦ λίθου μόνον δὲ ἐν τῷ φωτογραφικῷ ἀπεικασματι διακρίνεται ἡ μεσαία γραμμὴ τοῦ Α καὶ μετ' αὐτὸ τὸ Ι τοῦ ἐκτύμματος φαίνεται ἐν τῇ φωτογραφίᾳ Τ. Δύναται λοιπὸν νὰ γραφῇ:

ΚΑΙΤΕΝ [μένει;] ἢ ΚΑΤΤΕΝ... Τὸ τελευταῖον δὲ Ν ἀποκεκομμένον δύναται πιθανῶς νὰ ἦναι Μ ἢ Ν.

Στίχ. 13. ΤΑΝΚΑΤΑΡΑΜΕΜΜ [εν]. Τὸ Α τῆς συλλαβῆς ΤΛ δὲν ἔχει τὴν μεσαίαν γραμμὴν καὶ τὸ Ρ εἶναι ἀμυδρὸν καὶ ἐν τῷ ἐκτύμματι καὶ ἐν τῷ φωτογραφικῷ ἀπεικασματι ἔνεκα ἀποτριβῆς τοῦ λίθου. Εἶναι ὁμως βεβαία ἡ ἀνάγνωσις τοῦ 13^{ου} στίχου: «τὰν κατάραν ἔμμ[εν]».

Ἐνταῦθα φαίνεται ὅτι ἐτελεύτα ἡ ἐπιγραφὴ.

Εἶπομεν ἐν ἀρχῇ ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ εὐρέθη ἐν Παλαιᾷ Γουνίτση. Τὸ χωρίον Γούνιτσα κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηγιοῦ· ἀπέναντι δὲ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Πηγιοῦ κεῖνται τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἀργούρας (Στράβ. Θ', 438-440), ἣτις παρ' Ὀμήρω (Ἰλ. Β, 738) καλεῖται Ἀργισσα:

«Οἳ δ' Ἀργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο».

Νοτιοδυτικῶς δὲ τῆς Γουνίτσης κεῖνται τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἀτραγος ἐπίσης πλησίον τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηγιοῦ καὶ δυτικῶς τοῦ χωρίου Ἀλήφακα, ὥστε ἡ Γούνιτσα κεῖται μεταξὺ τῶν ἑρειπίων δύο ἀρχαίων πόλεων, τῆς Ἀργούρας καὶ τῆς Ἀτραγος· ἀλλὰ κεῖται πλησιέστατα εἰς τὴν Ἀργουραν, ἀπέναντι μὲν αὐτῆς, ἐντεῦθεν δὲ τοῦ Πηγιοῦ. Ἀλλ' ἡ Γούνιτσα ἐκ Λαρίσης ἀπέχει περὶ τὰ 13 χιλιόμετρα, ἐκ δὲ τῆς Ἀτραγος ἀπέχει ἐξ ἴσου 13 χιλιόμετρα, ἡ δὲ Ἀτραξ ἀπέχει τῆς Λαρίσης 20 περίπου χιλιόμετρα.

Κατὰ ταῦτα ἡ Γούνιτσα, ἔνθα εὐρέθη ἡ ἐπιγραφὴ, κεῖται πολὺ πλησιέστερον πρὸς τὴν Ἀργουραν ἢ πρὸς τὴν Ἀτραγα, ἐξ ἧς ἀπέχει 13 χιλιόμετρα· ἐπομένως θὰ παραδεχόμεθα ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ ἀνήκει εἰς τὴν Ἀργουραν, ἂν μὴ σπουδαῖον κάλυμμα πρὸς τοιαύτην παραδοχὴν παρεῖχεν ὁ μεταξὺ Γουνίτσης καὶ Ἀργούρας ῥέων Πηγιοῦς. Διὰ νὰ

μεταφερθῆ δὲ ἡ ἐπιγραφή ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἀργούρας εἰς τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Πηνειοῦ Γούνιτσαν εἶναι δύσκολον ἔνεκα τοῦ ποταμοῦ. Διὰ τὴν μεταφερθῆ πάλιν ἐξ Ἄτραγος εἰς Γούνιτσαν, ἡ ἀπόστασις εἶναι μακρὰ ἄνω τῶν 2 1/2 ὥρῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Leake καὶ ὁ Lolling εἶχον εὔρει ἐπιγραφὰς ἐν Γουνίτση (IG IX² 484, 485 καὶ 486) ὑποθέτομεν ὅτι ἢ θὰ μετηνήχθησαν αὐταὶ ἐκ τῆς Ἄτραγος ἢ θὰ ὑπῆρχεν ἐν Γουνίτση ἄλλη πόλις ἄγνωστος ἢ ναὸς τις. Ὁ Stählin (Hellenische Thessalien, σελ. 100 καὶ ἐν τῷ χάρτι αὐτοῦ) δὲν ἀναφέρει ἄλλα ἐρείπια ἀρχαίας πόλεως παρὰ τὴν Γούνιτσαν. Δὲν γνωρίζομεν ἐξ αὐτοψίας τοὺς τόπους. Ἐπειδὴ ὁμως ἐν στίχῳ 11-12 τῆς ἐπιγραφῆς ἀναφέρεται: «ἀπεισαι *Ἐκατιτό/ν* (δραχμᾶς; ἢ *μῶας*;) *τῶι Ἀθάναι τῶ/ι Πολλιάδι*», ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς Πολιάδος ἐν Ἄτραγι, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡμεῖς ἐκομίσαμεν ἐκ τοῦ χωρίου Ἀλήφακα παρὰ τὴν Ἄτραγα μέγαν κορμὸν ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς ἐντελῆ μέχρι τοῦ στήθους εἰς τὸ Μουσεῖον Λαρίσης (ΑΕ 1930, 174,7). Τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἀγάλματος, ἦτοι ἡ κεφαλὴ μετὰ τοῦ στήθους καὶ τῶν χειρῶν ἐγομφοῦτο ἐπὶ τῆς ἄνω λείας ἐπιφανείας τοῦ ἀνευρεθέντος κορμοῦ, ἐφ' ἧς σφύζεται ὁ τόρμος πρὸς γόμφωσιν (Πρβ. ΠΑΕ 1910, 187 καὶ ΑΕ 1931, 179, Β').

Ὁ Kern ὁμως ἐν τῷ χάρτι αὐτοῦ τῷ προσηρητημένῳ ἐν IG IX², σημειοῖ τὴν Γούνιτσαν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μὲν ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ, πλησιέστατα δὲ καὶ δυτικῶς τῆς Γουνίτσης, μετὰ αὐτῆς καὶ τοῦ χωρίου Καστρί ἢ Παλαιοκάστρου σημειοῖ τὰ ἐρείπια ἀρχαίας πόλεως, ἣν ἀποδίδει εἰς τὴν Ἄτραγα. Ὅλαι δὲ αἱ ἐν IG IX² δημοσιευθεῖσαι ἐξ Ἄτραγος ἐπιγραφαὶ ὑπ' ἀριθ. 472-486 εὐρέθησαν εἰς τὰ γειτνιαζόντα περίξ χωρία Ἀλήφακα, Κουτσόχειρον καὶ Γούνιτσαν.

Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπιγραφή εὐρεθεῖσα ἐν Γουνίτση ἀνήκει εἰς τὴν Ἄτραγα. Δέον ὁμως νὰ ἐρευνηθῆ ὁ περὶ τὴν Γούνιτσαν τόπος ἔνθα εὐρέθη ἡ ἐπιγραφή διὰ σκαφῆς μήπως ὑπῆρχεν ἐκεῖ ναὸς τις.

Β'. ΦΑΡΣΑΛΟΥ

1. **Φάρσαλα.** — Παρὰ τὴν νεόδμητον οἰκίαν τοῦ κ. Μιχαὴλ Γαλάνη, ἀνορυχθέντος βόθρου μεγάλου ἀποχωρητηρίου, ἀνευρέθησαν τὰ κρηπιδώματα ἐκ μεγάλων ἰσοδομικῶν ὀρθογωνίων λίθων, σπόνδυλοι κίωνων καὶ ἄλλοι ἀρχιτεκτονικοὶ λίθοι στοᾶς γυμναστηρίου καὶ μεγάλη ἐπιγραφή ἐπὶ λίθου κυανοῦ ἐγχωρίου, ὀρθογωνίου, λελαξευμένου ὀπισθεν πρὸς τὸ κάτω μέρος τῆς βάσεως γωνιωδῶς καὶ λεπυνομένου πρὸς τὸ ἀνώτερον μέρος. Ὁ λίθος ἔχει μῆκος 1,70, πλάτος 0,52, πάχος κάτω κατὰ τὴν βάσιν 0,40, ἄνω πάχος 0,13. Ἡ γωνιώδης λάξευσις κάτω εἶναι λοξὴ πρὸς δεξιὰ, διότι ἐνῶ ἀριστερὰ ἔχει πλάτος 0,40, δεξιὰ ἔχει πλάτος 0,24. Ἐπὶ δὲ τῆς προσθίας ὄψεως, οὔσης λείας, εἶναι μακρὰ κατὰ μῆκος ἐπιγραφή, ἔχουσα περιθώριον ἀριστερὰ μὲν 0,20· δεξιὰ δὲ 0,05 καὶ ἄνω 0,11. Ὑψος γραμμ. 0,02· τὰ Ο, Θ καὶ Ω ἔχουσιν ὕψος 0,011. Τὸ σῆγμα εἶναι πανταχοῦ ε.

Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ λίθος ἦτο τεθειμένος ὡς ὑπέρθυρον ἐν τῇ στοᾷ καὶ ὅτι ὀπισθεν αὐτοῦ ἐστηρίζοντο ἄλλοι λίθοι.

Εὐτυχῶς ὁ λίθος εἶναι ἐντελής, οὐδεμίαν φέρων φθοράν, καὶ ἡ ἐπιγραφή ἐπίσης ἐντε-

λής και εὐανάγνωστος οὐδεμίαν φέρουσα φθοράν, δι' ὠραίων γραμμάτων τοῦ Δ' π. Χ. αἰῶ-
νος καὶ ἐν Ἀττικῇ διαλέκτῳ συντεταγμένη.

Ἡ ἐπιγραφὴ παρέχει ἡμῖν τὸ ἱστορικὸν τῆς ἰδρύσεως τῆς στοᾶς πρὸς ἐκγύμνασιν τῶν
νεανίσκων. Λεωνίδης ὁ Πρωτεύου, Ἀλικαρνασσεύς, ἰδίαις δαπάναις ἵδρυσεν τὴν στοᾶν καὶ τὰ
ἐν τῇ στοᾷ οἰκήματα ἐν Φαρσάλῳ καὶ ἀνέθηκε τὴν στοᾶν καὶ τὰ οἰκήματα τῇ πόλει τῶν
Φαρσαλίων. Ἐντέλλεται δὲ ὁ ἰδρυτὴς καὶ ἀναθέμενος αὐτὰ ὅπως ἡ πόλις καὶ οἱ ἐκάστοτε
γινόμενοι ταγοὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ ταμίαι ἐκ τῶν προσόδων τῆς στοᾶς καὶ τῶν οἰκημάτων
παρέχωσι *διὰ βίου*, ἦτοι εἰς τὸ διηνεκές, εἰς τοὺς ἐν Γυμνασίῳ ἀλειφομένους νεανίσκους
ἱκανὸν ἔλαιον, δίδοντες αὐτὸ κατ' ἔτος εἰς τοὺς γυμνασιάρχους καὶ προσέτι νὰ δίδωσιν εἰς
τοὺς γυμνασιάρχους εἰς ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ λαμπάδα μναῖς δύο. Ἐπίσης ἐντέλλεται ὁ δωρη-
τῆς ὅπως ὁ ἀγὼν προσαγορεύηται τὰ *Λεωνίδεια*, ὁ δὲ κῆρυξ νὰ ἀνακηρύττῃ τὸν ἐν τῷ ἀγῶνι
νικητὴν, ὁ δὲ ἀγὼν νὰ τελεῖται ὑπὸ τῶν γυμνασιάρχων τὴν τετάρτην τοῦ μηνὸς *Διπίου*, τὸ
δὲ περίσσευμα ἐκ τῶν χρημάτων νὰ λαμβάνῃ ἡ πόλις καὶ νὰ ἐπισκευάζῃ τὴν στοᾶν κατ' ἔτος,
ὅσων ἔχῃ ἀνάγκην ἐπισκευῆς.

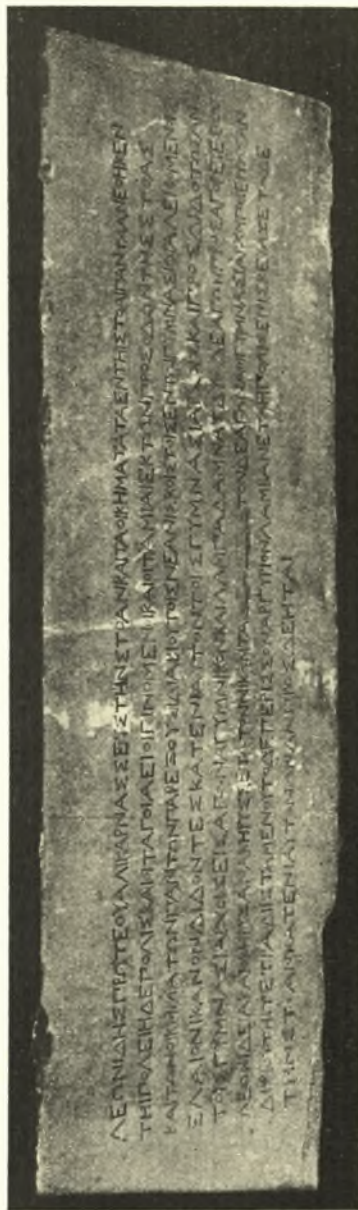
Τὸ νόημα τῆς ἐπιγραφῆς εἶναι σαφές. Ἐν στίχῳ ὁμῶς 6^ῳ μετὰ τὴν λέξιν ΝΙΚΩΝΤΑ
εἶναι κενὸν ἀπεξεσμένον ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ λιθοξόου, ἰσοῦμενον μὲ ὀκτὼ γράμματα κατὰ μῆκος.

Ἀγῶνας Θεσσαλικούς γνωρίζομεν τελουμένους ἐν Λαρίσῃ κυρίως ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν.
Οἱ δὲ ἐπισημότεροι τῶν ἀγῶνων ἦσαν τὰ *Ἐλευθέρια* ἐν Λαρίσῃ, τελούμενα εἰς τιμὴν τοῦ
Ἐλευθερίου Διὸς (IG IX², 508, 525, 526, 614_c). Ἐπίσης γνωστοὶ ἀγῶνες εἶναι τὰ *Ἀδριά-
νια* εἰς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι γνωστὸν ἂν ἐτελοῦντο ἐν Λαρίσῃ,
διότι ἐν τῇ ἐπιτυμβίῳ ἐμμέτρῳ ἐπιγραφῇ ἀναφέρονται δύο ἀγῶνες τὰ *Ἀδριάνια* καὶ τὰ *Ὀλύμ-
πια* καὶ δύο στέφανοι εἶναι ἐγκεκολαμμένοι (IG IX², 646). Ἄλλοι ἀγῶνες εἶναι γνωστοὶ ἐξ
ἀτελοῦς ἐπιγραφῆς Λαρίσης τὰ *Ποσειδώνια* καὶ τὰ *Καισάρηα* (IG IX² 614). Ἴσως δὲ νὰ
ἐτελοῦντο καὶ ἀγῶνες τὰ *Ἰώνια* εἰς τιμὴν τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς ἐν Ἰτώνῳ.

Ἄλλ' ἀγῶνας τελουμένους ἐν Φαρσάλῳ δὲν ἔχομεν γνωστοὺς ἐξ ἐπιγραφῶν. Ἐν μόνον
ἐλλιπὲς ἔμμετρον ἐπίγραμμα εἶναι γνωστὸν, εὑρεθὲν ἐν Φαρσάλῳ εἰς δύο τεμάχια, ὧν τὸ ἐν
ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Loeschke, εὑρεθὲν δὲ τῷ 1811· τὸ δ' ἕτερον εὑρεθὲν ἐν Φαρσάλῳ
ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἀποστόλου Τσικουροπούλου τῷ 1895 συμπληροῖ τὸ πρῶτον τεμάχιον. Ἀμφό-
τερα δὲ συνεπλήρωσεν ὁ Preuner (πρβ. IG IX², 249). Εἶναι βᾶθρον ἀνδριάντος ἀθλητοῦ
Φαρσαλίου, τοῦ Ἀγίου Ἀκνονίου, ἔχον τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα:

« — — — — — κ — — — — —
 . . . . . ρις . . . . . ουσι υ - ∞ υ υ [τιμῶν;]
 [πατρί]δα Φάρσ[αλον] καὶ πατέ[ρων; ἀρετάς;]
 [Πρω]τος ὀλύμπ[ια παγ]κράτιο[ν, Φαρσάλιε, νικᾶς,]
 [Ἀγ]ία Ἀκνονίο[ν, γῆς ἀ]πὸ Θεσο[αλίας],
 [Πε]ντάκις ἐν Νε[μέοις,] τόσα Π[ύθια, πεντάκις Ἰσθμοῖ]
 [κα]ὶ σῶν οὐδεις πω στήσ]ε τε[ρόπαια χερῶν].
 Ἀύσιπ[πος Σικυνώνιος ἐποίησε;] ».

ΛΕΩΝΙΔΗΣ ΠΡΩΤΕΟΥ ΑΙ ΚΑΡΝΑΣΣΕΥΣ ΤΗΣ ΤΟΑΝΚΑΙ ΤΑ ΟΙΚΗΜΑΤΑ ΤΑ ΕΝ ΤΗΣ ΤΟΑΙ ΓΑΝΤΑ ΑΝΕΘΗΚΕΝ
 ΤΗ ΠΟΛΕΙ Η ΔΕ ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΑ ΓΟΙ ΑΕΙ ΟΙ ΟΙ ΓΙΝΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΤΑ ΜΙΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΣΘΩΝ ΤΗΣ ΤΟΑΣ
 ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΗΜΑΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΠΑΡΕΞΟΥΣΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΤΟΙΣ ΝΕΑΝΙΣΚΟΙΣ ΤΟΙΣ ΕΝ ΤΩ ΓΥΜΝΑΣΙΩ ΙΑΛΕΙΦΟΜΕΝΟΙΣ
 ΕΛΑΙΟΝΙΚΑΝ ΟΝ ΔΙΔΟΝΤΕΣ ΚΑΤΕΝΙΑΥ ΤΟΝ ΤΟΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΙΔΟΤΩΣ ΑΝ
 5 ΤΟΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΙΣ ΕΙΣ ΑΓΩΝΑ ΓΥΜΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΙΑΜΠΑΔΑ ΜΝΑΣΔΥΟΟ ΔΕ ΑΓΩΝ ΠΡΟΣ ΑΓΟΡΕΥΕΣΘΩ
 ΛΕΩΝΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΟΚΗΡΥΞΑΝ ΑΚΗΡΥΣΣΕΤΩ ΤΟΝ ΝΙΚΩΝΤΑ [ ] ΤΟΝ ΔΕ ΑΓΩΝΑ ΟΙ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΙ ΟΙ ΕΙΤΩΣ ΑΝ
 ΔΙΥΙΟΥ ΤΗ ΤΕ ΤΡΑΔΙΙΣ ΤΑ ΜΕΝΟΥ ΤΟ ΔΕ ΠΕΡΙΣΣΟΝ ΑΡΓΥΡΙΟΝ ΛΑΜΒΑΝΕΤΩ Η ΠΟΛΙΣ ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ ΕΤΩ ΔΕ
 ΤΗΣ ΤΟΑΝΚΑΤΕΝΙΑΥ ΤΟΝ ΩΝΑΝ ΠΡΟΣΔΕΗΤΑΙ

Εἰκ. 2 Ἐπιγραφή ἐκ Φαρσάλων ἀναθηματικὴ στοᾶς καὶ ἀγῶνων. (Μουσεῖον Ἀλιμυροῦ).

Λεωνίδης Πρωτεύου Ἀλικαρνασσεύς τὴν στοᾶν καὶ τὰ οἰκήματα τὰ ἐν τῇ στοᾷ πάντα ἀνέθηκεν
 τῇ πόλει ἢ δὲ πόλις καὶ οἱ ταγοὶ αἰεὶ οἱ γινόμενοι καὶ οἱ ταμίαι ἐκ τῶν προσόδων τῆς στοᾶς
 καὶ τῶν οἰκημάτων πάντων παρέξουσι διὰ βίου τοῖς νεανίσκοις τοῖς ἐν τῷ Γυμνασίῳ ἀλειφόμενοις
 ἔλαιον ἰκανὸν δίδοντες κατ' ἐναντιὸν τοῖς γυμνασιάρχοις καὶ προσδιδότασαν
 5 τοῖς γυμνασιάρχοις εἰς ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ λαμπάδα μίνας δύο· ὁ δὲ ἀγὼν προσαγορευέσθω
 Λεωνίδεια· καὶ ὁ κῆρυξ ἀνακηρυσσέτω τὸν νικῶντα· [ ] τὸν δὲ ἀγῶνα οἱ γυμνασιάρχοι ποιήτωσαν
 Διῦσι τῇ τετραδίισταμένῳ τὸ δὲ περισσὸν ἀργύριον λαμβανέτω ἡ πόλις ἐπισκευάζετω δὲ
 τὴν στοᾶν κατ' ἐναντιὸν, ὅν ἂν προσδέηται.

Ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐπιγράμματος μανθάνομεν ὅτι ὁ Φαρσάλιος ἀθλητὴς ἐκαλεῖτο Ἀγίας Ἀκνονίου (στίχ. 5), τοῦ ὁποῦ ἐστήθη ἀνδριὰς ἐν Φαρσάλῳ, διότι πεντάκις ἦτο νικητὴς ἐν Νεμέοις, πεντάκις ἐν Πυθίοις καὶ πεντάκις ἐν Ἴσθμίοις καὶ πρῶτος παγκράτιον ἐνίκησεν ἐν Ὀλυμπίοις (στίχ. 4) τῷ 416—412 π. Χ., ὀλίγον βραδύτερον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης.

Στίχ. 1. ΤΗΝΣΤΟΑΝΚΑΙΤΑΟΙΚΗΜΑΤΑΤΑΕΝΤΗΣΤΟΑΙΓΑΝΤΑ. Στοὰ καὶ στωϊκὰ οἰκήματα ἦσαν δημόσια κτίρια. Αἱ στοαὶ περιέβαλλον ἐσωτερικῶς ἢ ἐξωτερικῶς καὶ ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει καὶ ἄλλα κτίσματα, οἷον τὴν συνήθως τετραγώνον Ἀγορὰν, τὰς πλατείας, τὴν αὐλὴν τοῦ Γυμνασίου κλπ., καὶ ἐξετείνοντο κατὰ μῆκος μεγάλων ὁδῶν, προσήπτοντο πᾶσι σχεδὸν τοῖς δημοσίοις οἰκοδομήμασι καὶ ἀνεγείροντο ὡς μεμονωμένα καὶ αὐτοτελῆ κτίσματα. Τὸ ἀπλούστατον τῆς στοᾶς σχῆμα, ὡς ἀνεξαρτήτου οἰκοδομήματος, εἶναι τοῖχος καὶ πρὸ αὐτοῦ στίχος κίωνων. Ὅταν δὲ ἡ ἀπόστασις τῶν κίωνων ἦτο μεγάλη ἀπὸ τοῦ τοίχου, παρενεβάλλετο καὶ δεύτερος στίχος κίωνων καὶ οὕτω παρήγετο διπλῆ στοὰ (Ἄβατον), ὡς ἐν Ἐπιδαύρῳ (Καββαδίας ΠΑΕ 1906, σ. 63, πίν. Ε' καὶ Ζ'). Ἡ ἐν Φαρσάλῳ στοὰ δὲν γνωρίζομεν ἄνευ ἀνασκαφῶν ὁποῖον σχῆμα εἶχε (περὶ στοῶν πρβλ. ἐν γένει Καββαδία, Ἱστορία τῆς Ἑλλην. Τέχνης, (σελ. 368 καὶ ἐ. καὶ εἰκ. 383). Τὰ δὲ οἰκήματα τῆς ἐν Φαρσάλῳ στοᾶς, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ ἐπιγραφή, πιθανῶς θὰ ἦσαν προσκεκολλημένα ἐπὶ τοῦ μακροῦ τοίχου τῆς στοᾶς, ὡς ἐν εἰκ. 383 τοῦ συγγράμματος τοῦ Καββαδία.

Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ἡ ἐν Φαρσάλῳ στοὰ ἔκειτο πλησίον τῆς ἀρχαίας Ἀγορᾶς, διότι ἐν τῷ ὑπογείῳ καφενεῖῳ ἐν τῇ νῦν πλατείᾳ τῶν Φαρσάλων ἀνεκαλύφθησαν πρὸ ἐτῶν ἐρείπια τῆς Ἀγορᾶς, ἅτινα διατηροῦνται εἰσέτι. (ΠΑΕ 1907 148 καὶ ἐ.).

Στίχ. 3-4. ΠΑΡΕΞΟΥΣΙ — — — ΤΟΙΣΝΕΑΝΙΣΚΟΙΣ — — — — ΕΛΑΙΟΝΙΚΑΝΟΝ κλπ. Οὕτως ἐν ἐπιγραφῇ ἐκ Μελιτείας, ἐν ἣ ἀναγράφεται ἀπόφασις τοῦ Αἰτωλικοῦ Συνεδρίου περὶ ἀμφισβητουμένων ὁρίων μεταξὺ Μελιτειῶν καὶ Πηρέων, ἀναφέρεται ἐν στίχῳ 25-26 ὅτι οἱ Πηρεῖς ἐλάμβανον παρὰ τῶν Μελιτειῶν πρὸς τοῖς ἄλλοις «καὶ εἰς τὸ ἔλαιον τοῖς νεανίαις στατηῆρας δέκα καὶ εἰς τὰν θυσίαν τῶν Σωτηρίων στατηῆρας πέντε» (Α. Ρ. Ραγκαβῆ Antiquités Helléniques, II, ἀρ. 692. — Ussing Inscriptiones Graecae ineditae, ἀρ. 2. — Δελτίον Φιλαρχ. Ἐταιρ. «Ὁθρυος», Γ', 1900, 25-27 — IG IX², 205).

Στίχ. 5. ΕΙΣΑΓΩΝΑΓΥΜΝΙΚΟΝΚΑΙΛΑΜΠΑΔΑ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἀθληταὶ ἠλείφοντο δι' ἐλαίου ὑπὸ τῶν ἀλειπτῶν πρὶν ἢ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν παλαίστραν καὶ ἀγωνισθῶσι. Συνεῖθιζον δὲ νὰ ἀγωνισθῶσι γυμνοὶ φέροντες ζώνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτῶν (Ἰλ. Ψ, 687, 710). Λαμπὰς δὲ ἦτο λαμπαδοῦχος ἀγών, ἢ λαμπαδηφορία (Ἡρόδ. Η', 9), πολλάκις δὲ ἐλέγετο ἀπλῶς λαμπὰς καὶ ἦτο ἀγὼν κοινὸς ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐγένετο συνήθως ὑπὸ πεζῶν ἰδίως ἐν καιρῷ νυκτός. Ἡ πρὸ αὐτοῦ δὲ προετοιμασία ἀπετέλει τὸ κύριον μέρος τῶν γυμνασιάρχων διὸ καὶ ῥητῶς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ (στίχ. 4-5): «καὶ προσιδότωσαν τοῖς γυμνασιάρχοις εἰς ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ λαμπάδα μῶς δύο». Οἱ γυμνασιάρχοι ἐπρομήθευον τὴν λαμπάδα, ἣτις ἦτο λυχνούχος ἔχων κάτωθι τοῦ τόρου εἶδος ἀσπίδος εἰς προφύλαξιν τῆς φλογός τῆς λαμπάδος, ὡς φαίνεται ἐπὶ νομίσματος Ἀμφιπολιτῶν παρὰ Mionnette.

Στίχ. 6. ΛΕΩΝΙΔΕΙΑ. Ὁ ἀναθέμενος τὴν στοὰν καὶ τὰ ἐν τῇ στοᾷ οἰκήματα Λεωνίδης Πρωτεύου ἐντέλλεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, ὅπως ὁ τελούμενος κατ' ἔτος γυμνικὸς ἀγὼν ἐν Φαρσάλῳ καλῆται τὰ Λεωνίδεια εἰς τιμὴν αὐτοῦ. Τὸν δὲ ἀγῶνα νὰ τελῶσιν οἱ γυμνασιάρχοι (τὸν

δὲ ἀγῶνα ποιείωσαν οἱ γυμνασίαρχοι στίχ. 6) κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ μηνὸς Διπίου.

Στίχ. 7. ΔΙΠΙΟΥ. Ὁ μὴν Δίπιος τὸ πρῶτον ἤδη γίνεται γνωστὸς ἐκ τῶν Θεσσαλικῶν ἐπιγραφῶν. Φαίνεται δὲ ὅτι ἦτο τοπικὸς μὴν τῶν Φαρσαλίων καὶ τῶν πέριξ πολιχνῶν καὶ κωμῶν.

Στίχ. 7-8. Διατάσσεται, ὅπως τὰ περισσεύοντα χρήματα μετὰ τὴν τέλει τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς λαμπάδος λαμβάνη ἢ πόλις τῶν Φαρσαλίων καὶ ἐπισκευάζῃ τὴν στοᾶν «κατ' ἐνιαυτόν, ὧν ἂν προσδέηται».

Τοιαύτη ἡ σπουδαία αὕτη ἐπιγραφή τῆς Φαρσάλου, ἐξ ἧς μανθάνομεν τοὺς τελουμένους γυμνικοὺς ἀγῶνας, τὰ Λεωνίδεια, τὰς διατάξεις περὶ τῆς στοᾶς καὶ τοῦ ἀγῶνος μετὰ λαμπαδηφορίας κατὰ τὸν μῆνα Δίπιον καὶ τὴν κατ' ἔτος ἐπισκευὴν τῆς στοᾶς ἐκ τῶν περισσευόντων χρημάτων, ὅσων ἤθελεν ἔχει ἀνάγκην ἐπισκευῶν.

Δέον ὅμως τὸ Σὸν Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ προβῇ ταχέως εἰς τὴν ἀπαλλοτριώσιν τοῦ πρὸ τῆς οἰκίας Μιχ. Γαλάνη ἐν Φαρσάλου οἰκοπέδου, ἔνθα ἀνεκαλύφθησαν τὰ εἰρημια τῆς στοᾶς, πρὶν κτισθῶσι νέαι οἰκοδομαί, ἵνα ἐνεργηθῶσιν ἀνασκαφαὶ ἐν καιρῷ.

Γ. ΤΡΙΚΚΗΣ

2. *Τρίκκαλα*.— Κατὰ τὸ 1934 ὁ κ. Ἀθ. Μπόμπορας, δικηγόρος ἐν Τρικκάλου, ἀνεῦρε τυχαίως ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλίου τῶν Τρικκάλων βᾶθρον μικρὸν λευκοῦ μαρμάρου ἀποκεκρουμένου λοξῶς ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἄνω ἔφερε γεῖσον ἀποξεσθὲν ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν, οἱ ὅποιοι ἐλάξευσαν τὴν ἀριστερὰν καὶ ἄνω πλευρὰν τοῦ πάχους, ἀφέντες γεῖσον 0,05 πλάτους καὶ ἐλάξευσαν ἐγκαράκτους ἰσοσκελεῖς σταυροὺς (ὑψ. σφζόμ. 0,25, πλ. σφζόμ. 0,24). Ὅπισθεν εἶναι ἐπίσης ἀποκεκρουμένον (πάχ. σφζόμ. 0,20). Ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψεως φέρει ἐπιγραφὴν (ὑψ. γραμμ. 0,005).

Ὅψις Α΄.

Μεταγραφή

ΠΟΠΛΙΟΣΣΕΞΣΤΙΛΙΟ	Πόπλιος Σεξσίλιο[ς — — — στρα-]
ΤΗΓΟΣΡΩΜΑΙΩΝΚΟ	τηγὸς Ρωμαίων, ΚΟ[— — — — — τοῖς ταγοῖς]
ΚΑΙΤΗΒΟΥΛΗΧΑΙΡΓ	καὶ τῇ βουλῇ χαίρ[ειν — — — — — πρᾶ-]
ΓΜΑΤΟΣΚΑΛΩΣΓ	γματος καλῶς γ[ινώσκω; — — — — —]
5 ΥΜΙΝΕΓΩΣΥΓ'	5 ὑμῖν ἐγὼ σγ — — — — —]
ΤΕΤΡΙΚΚΑΙΣ	τε Τρικκαί[ων; ἦ- οἰς; — — — — —]
ΠΡΟΗΜΕΡΛ	πρὸ ἡμέρ[αν; ἦ- ὧν; — — — — —]
ΕΓΚΟΜΕ	ἐγ κομε[— — — — —]
ΜΑΡΑΚ	μαρακ — — — — — Σεξσί-]
10 ΛΙΟΣ	10 λιος — — — — —]
Τ	τ — — — — —]

Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ὁ εὐρέτης κ. Ἀθ. Μπόμπορας ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ ἐν Τρικκάλου ἐκδιδομένῃ ἐφημερίδι «Ἀναγέννησις» τῆς 5 Ἀπριλίου 1934, ἐκόμισε δὲ αὐτὴν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Γυμνασίου Τρικκάλου, ἔνθα ἤδη εὐρίσκεται. Βραδύτερον ἐδημοσίευσεν

αὐτήν ἐκ δευτέρου ὁ Γυμνασιάρχης Τριχκάλων κ. Γ. Μπομπὸς ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι «Ἀναγέννησις» τῆς 17 Ἀπριλίου 1934 διὰ μακρῶν ἀναπτύξας αὐτήν.

Ὅμοίαις ἐπιγραφάς, περιεχούσας ἐπιστολάς Ρωμαίων στρατηγῶν ἢ βασιλέων τῆς Μακεδονίας ἔχομεν γνωστὰς ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Λαρίσης (IG, IX², 517) ἐνθα ἀναγράφονται δύο ἐπιστολαὶ Φιλίππου τοῦ Ε' τῶν ἐτῶν 219 καὶ 214 π.Χ. Ἐπίσης τῶν Χυρετιῶν (IG IX², 338), ἐν ἧ ἀναγράφεται ἐπιστολὴ τοῦ Τίτου Κοϊγκτίου Φλαμινίου, ἄλλη πρὸς τοὺς Χυρετιεῖς Ναρθακίου (IG IX² 89_s), ἐν ἧ ἀναφέρεται ὁ Γάϊος Ὅστιλιος, Αὔλου υἱὸς Μαγκίνος στρατηγὸς Ρωμαίων κλπ.

Δ'. ΦΘΙΩΤΙΔΩΝ ΘΗΒΩΝ

3. *Μικροθῆβαι*. — (Ἄκκετσι). Στήλη ἐπιτύμβιος λευκοῦ μαρμάρου μετ' ἐλαφρῶς προέχοντος γείσου, κομισθεῖσα ὑπὸ τοῦ φύλακος εἰς τὸ Μουσεῖον Ἀλμυροῦ, ὕψ. 0,73, πλ. 0,29, πάχ. 0,07. Δεξιὰ εἶναι ὀλίγον ἀποκεκρουμένη.

Α Γ Ε Σ Α	Ἄγεσά-
Ρ Ε Τ Ο Σ	ρετος.

Ε'. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

4. *Μπουρπουλήθρα*. — Ἡμίσειαν ὥραν δυτικῶς τοῦ Βόλου καὶ ἐπὶ τῶν προπόδων τοῦ λόφου, ἐφ' οὗ ἡ ἀκρόπολις τῆς Δημητριάδος. Ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ φύλακος στήλη λευκοῦ μαρμάρου ἐπιτύμβιος ἐντελής μετ' ἀετώματος καὶ ἀκρωτηρίων, ὕψ. 0,85, πλ. 0,30, πάχ. 0,07. ὕψ. γραμμ. 0,02):

Ι Λ Α Ρ Α	Ἰλάρα
Χ Α Ι Ρ Ε	Χαῖρε.

Ἐν Βόλῳ τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου 1935.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ